

Силабус курсу
Міф і наратив у суспільній свідомості

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01Освіта
Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма «Українська мова і література»
Рік підготовки – 3, семестр – 1
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Кількість кредитів – 3
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно розкладу
Мова викладання: українська

Керівник курсу

доктор філологічних наук, доцент Лабащук Оксана Василівна

Контактна інформація: lov081168@tnpu.edu.ua

Опис дисципліни

Метою курсу «Міф і наратив у суспільній свідомості» є вивчення соціальних міфів, їх впливу на суспільну свідомість, культуру, літературу; спецкурс навчатиме аналізу базових суспільних міфів, якими керуються сучасні українці. Курс призначений для теоретичного ознайомлення та формування практичних навичок у студентів: розуміти роль наративів (як художніх так і нефікційних) у формуванні та трансляції соціально значимих міфів та уникати маніпуляцій, яких ми зазнаємо через вплив медійних засобів, соціальних мереж, особистої комунікації.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	практичні	самостійна робота			
2	2	10	Тема 1. Міфологічні концепції ХХ століття.	Розуміти поняття міфу у трактуванні кембриджської антропологічної школи, психоаналітичної школи та американської порівняльно-міфологічної школи.	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання

					творчих і самоті йних завдань, самоті йна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
2	2	10	Тема 2. Наратологічні концепції ХХ століття..	Характеризувати наратологію як науку про розповідь. Осмислювати основні етапи становлення наратології: Аристотель, В. Пропп. Ж. Женетт, В. Шмід. Мати поняття про міметичний та дієгетичний тип нарації, способи фокалізаціїповіді, наративні трансформації часу, етапи трансформації наративного тексту.	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самоті йних завдань, самоті йна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
2	2	12	Тема 3. Міфологізація історії у фольклорі.	Знати основні положення роботи Р. Барта «Міфології». Усвідомлювати вплив мови на конструювання міфів сучасного суспільства	Лекція, дискусія, постановка

				ва. Усвідомлювати характер міфологізації минулого та міфологізації влади у фольклорі.	вка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
2	2	12	Тема 4. Міфологізація дитинства у фольклорі.	Осмислювати дитинство як «Золотий вік» людини. Характеризувати уявлення про дітей і дитинство у традиційній культурі та фольклорі українців (М. Дерлиця, Мр. Грушевський). Розуміти оповідь про народження дитини як конструювання індивідуального міфу (О. Лабащук).	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та

					інтернет - джерела ми.
2	2	12	Тема 5. Міфологізація стихії та основних елементів в світу у традиційній народній культурі.	Характеризувати уявлення про символи першоеlementів у міфологіях народів світу та феномен як даоську практику символічного освоєння простору. Осмислювати міфологізацію води, вогню, металу, дерева, вітру в традиційній культурі українців та в українському фольклорі.	Лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
2	2	10	Тема 6. Міфологізація їжі і харчування у традиційній народній культурі.	Знати про особливості прийняття їжі і харчування в архаїчному суспільстві (Роботи М. Бахтіна та О. Фрейденаберг). Характеризувати міфологізацію їжі в традиційній селянській спільноті уявлення про свята і піст, міфологізацію хліба та виробів з борошна в українців.	Лекція, постановка й обговорення проблемних запитань, виконання творчих і самостійних завдань, самостійна робота з

					навчальною та науковою літературою та інтернет-джерелами.
12	12	100	Всього		

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2	Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел
ФК 1	Здобуття глибоких знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
ФК 4	Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.
	Програмні результати навчання
ПРН 2	Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.
ПРН 4	Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

Літературні джерела

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / П. Баррі; пер. з англ. О. Погинайко. – К.: Смолоскип, 2008. – 360 с.
2. Барт Ролан. Введение в структурный анализ повествовательных текстов / Р. Барт // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX—XX вв.: Трактаты, статьи, эссе / Ролан Барт; пер. с франц. Г. К. Косикова. — Москва: МГУ, 1987. — С. 387—422.
3. Бахтин М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса / Бахтин М. М. — М.: Художественная литература, 1990. — 543 с.
4. Богданов К. А. Повседневность и мифология: исследования по семиотике фольклорной действительности / К. А. Богданов. — СПб.: Искусство-СПб, 2001. — 438 с. (Серия «Территория культуры: антропология»).

5. Элиот Томас Стернз. Назначение поэзии. Статьи о литературе / Элиот Томас Стернз. — Киев: AirLand, 1996
6. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Вінквіста, В. Тейлора; пер. з англ. В. Шовкун. — К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. — 503с.
7. Западноелитературоведение XX века: Энциклопедия / Гл. науч. Ред. Е.А. Цурганова. — М.: Intrada, 2004. — 560 с.
8. Лабащук О. В. Натальний наратив і усна традиція: синтактика, семантика, прагматика : [монографія] / Оксана Лабащук — Тернопіль : Підручники і посібники, 2013. — 320 с.
9. Labashchuk O. V. Taras Shevchenko as Sakrum of Maidan: on values during the revolution // Światiśłowo, 2014.N 23.—S. 233—243.
10. Лабащук О. В. Индивидуальное и общее в фольклорных семантических моделях: опыт анализа современной фольклорной традиции // Folia Litteraria Rossia 8. Myśl wartościująca w literaturze (między porywami uczuć i prozą życia) / pod redakcją Aleksandry Szymańskiej i Ewy Sandzińskiej. — Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2015. — S.19–29.
11. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / Під ред. А. Волкова. — Чернівці : Золоті литаври, 2001. — 636 с.
12. Павличко Соломія. Теорія літератури / С. Павличко. — Київ: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2002.
13. Пропп В.Я. Морфология «волшебной» сказки / В.Я. Пропп — М. : Лабиринт, 1998 (1946). — 144 с.
14. Ружмон Дені де. Любов і західна культура/ пер. З французької Ярина Тарасюк. — Львів: Літопис, 2000. — 304 с.
15. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / Цветан Тодоров ; перекл. з франц. Є. Марічева. — К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. — 162 с.

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.
- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час модульних робіт та заліків заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування (наприклад, у програмі MOODLE).
- *Політика щодо відвідування.* Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проєкту) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Тема 1	10
Тема 2	10
Тема 3	10
Тема 4	10
Тема 5	10
Тема 6	10
Підсумковий контроль (теми 3-6) – виступ на підсумковій конференції	40